

ЗАЯВА

про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки Стратегії розвитку Зеленодольської міської територіальної громади на період до 2027 року та Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Зеленодольської міської територіальної громади на період до 2027 року

1. Замовник СЕО

Виконавчий комітет Зеленодольської міської ради.

2. Вид та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування

Проект Стратегії розвитку Зеленодольської міської територіальної громади на період до 2027 року та Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Зеленодольської міської територіальної громади на період до 2027 року (далі – Стратегія та План заходів) є документом державного планування місцевого рівня та спрямована на збільшення представництва жінок у діяльності громади, досягнення вікової різноманітності серед бенефіціарів стратегії, поваги прав меншин та полегшення доступу до суспільного життя для ветеранів, внутрішньо переміщених осіб, людей з інвалідністю, виключених осіб та осіб, які перебувають під ризиком виключення. Стратегія спрямована також на забезпечення рівних можливостей в усіх сферах функціонування громади незалежно від релігії, статі, кольору, національності, походження, громадянства, віку, стану здоров'я, сімейного стану, сексуальної орієнтації чи будь-якої іншої ознаки, захищеної законом. Розробка Стратегії та Плану заходів здійснювалась із застосуванням методики Партисипативної Моделі Стратегічного Планування Фонду Розвитку Місцевої Демократії (FRDL), з використанням територіально-орієнтованого та безпекового підходів з урахуванням змін та впливу, завданого збройною агресією проти України, на основі вивчення та аналізу можливого впливу на ситуацію у громаді та її розвиток загроз з боку російської федерації, республіки білорусь, стихійних лих, кліматичних змін і техногенних катастроф та їх врахування при підготовці проєктів і програм місцевого розвитку.

Стратегічними цілями Стратегії є: 1. Підвищення рівня життя мешканок і мешканців шляхом відновлення людського капіталу, соціальної адаптації, збереження національної ідентичності та подолання наслідків війни; 2. Диверсифікація локальної економіки, розвиток на основі інновацій, місцевого потенціалу та ініціатив; 3. Відновлення та забезпечення стійкості інфраструктури до зовнішніх викликів, створення гідних та комфортних умов для життя спільноти; 4. Формування безпечного, сталого та екосвідомого середовища, стійкого до кліматичних змін, через збалансування потреб сьогодення та інтересів майбутніх поколінь.

Стратегію та План заходів розроблено відповідно до законів України «Про засади державної регіональної політики», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про стратегічну екологічну оцінку», а також з врахуванням Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад, затверджених наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 21.12.2022 №265, а також з урахуванням Указу Президента України від 30.09.2019 № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» та Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

Стратегія узгоджується з стратегічними і оперативними цілями стратегічних документів державного та регіонального рівнів: Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки (затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 695, оновлено відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 13 серпня 2024 р. № 940 «Про внесення змін до Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки») та Стратегії регіонального розвитку Дніпропетровської області на період до 2027 року (затверджено рішенням Дніпропетровської обласної ради від 07.08.2020 №624-24/VI).

Також досягнення цілей та завдань Стратегії та Плану заходів здійснюватиметься з дотриманням засад низки документів планування державного рівня, які регулюють та/або визначають вектори розвитку складових довілля. Серед них:

– Стратегічні цілі державної екологічної політики України (визначені Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» від 28 лютого 2019 року № 2697-VIII);

- Стратегія екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року (схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.10.2021 № 1363-р);
- Водна стратегія України на період до 2050 року (схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09.11.2022 № 1134-р);
- Енергетична стратегія України до 2050 року (схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.04.2023 № 373-р);
- Стратегія формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року та Операційний план заходів з реалізації у 2024-2026 роках Стратегії формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року (схвалені розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 травня 2024 р. № 483-р).
- Національна економічна стратегія на період до 2030 року (затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 03 березня 2021 р. № 179).
- Стратегія розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року (схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 10.07.2019 № 526-р);
- Національна транспортна стратегія України на період до 2030 року (схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30.05.2018 № 430-р);
- Стратегія зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року (схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 серпня 2019 р. № 688-р);
- Національний план дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року (затверджений Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.04.2021 № 443-р);
- Національний план управління відходами до 2033 року та План заходів з його реалізації на 2025-2033 роки (розпорядження Кабінету Міністрів України від 27.12.2024 № 1353);
- Стратегія демографічного розвитку України на період до 2040 року та операційний план заходів з реалізації у 2024-2027 роках Стратегії демографічного розвитку України на період до 2040 року (схвалені Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2024 р. № 922-р).

3. Те, якою мірою документ державного планування визначає умови для реалізації видів діяльності або об'єктів, щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля (у тому числі щодо визначення місцезнаходження, розміру, потужності або розміщення ресурсів)

Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» (стаття 2) регулює відносини у сфері оцінки наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виконання документів державного планування та поширюється на документи державного планування, які стосуються сільського господарства, лісового господарства, рибного господарства, енергетики, промисловості, транспорту, поводження з відходами, використання водних ресурсів, охорони довкілля, телекомунікацій, туризму, містобудування або землеустрою (схеми) та виконання яких передбачатиме реалізацію видів діяльності (або які містять види діяльності та об'єкти), щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля, або які вимагають оцінки, зважаючи на ймовірні наслідки для територій та об'єктів природно-заповідного фонду та екологічної мережі, крім тих, що стосуються створення або розширення територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

Оцінка впливу на довкілля здійснюється з дотриманням вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища, з урахуванням стану довкілля в місці, де планується провадити плановану діяльність, екологічних ризиків і прогнозів, перспектив соціально-економічного розвитку регіону, потужності та видів сукупного впливу (прямого та опосередкованого) на довкілля, у тому числі з урахуванням впливу наявних об'єктів планованої діяльності та об'єктів, щодо яких отримано рішення про провадження планованої діяльності або розглядається питання про прийняття таких рішень.

Проект Стратегії визначає стратегічні цілі, оперативні цілі, та завдання, проте не містить конкретних рішень про впровадження господарської діяльності, яка може мати значний вплив на довкілля, і щодо якої законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля. Стратегія не містить конкретних проєктів здійснення господарської діяльності, та не визначає місцезнаходження, розміру, потужності або розміщення ресурсів. Водночас План заходів включає низку ідей проєктів виконання завдань для реалізації стратегічних цілей, серед яких можуть бути проєкти, що відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» підлягатимуть оцінці впливу на довкілля до прийняття рішення про провадження

планованої діяльності. Для таких проєктів окремо має бути здійснена процедура оцінки впливу на довкілля.

4. Ймовірні наслідки

В ході здійснення СЕО буде оцінено ймовірні наслідки реалізації Стратегії та Плану заходів, зокрема, будуть оцінені наслідки для таких компонентів:

а) для довкілля, у тому числі для здоров'я населення:

- атмосферне повітря;
- водні ресурси;
- земельні ресурси;
- надра;
- біорізноманіття;
- рекреаційні зони та культурна спадщина;
- відходи;
- сліди для здоров'я населення (населення та інфраструктура);
- матеріальні активи;
- екологічне управління та моніторинг.

б) для територій із природоохоронним статусом:

- об'єктів природно-заповідного фонду;
- екологічної мережі, Смарагдової мережі;

Можливі наслідки для територій із природоохоронним статусом, такі як забруднення ґрунтів, поверхневих та ґрунтових вод внаслідок господарської діяльності будуть уточнені під час проходження СЕО.

в) транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення:

Стратегія та Плану заходів не містить достатньої інформації (включаючи масштаби планованої діяльності, місце її провадження, а також можливі наслідки) щодо негативного транскордонного впливу внаслідок реалізації документа.

5. Виправдані альтернативи, які необхідно розглянути, у тому числі якщо документ державного планування не буде затверджено

Базуючись на аналізі соціально-економічної ситуації в державі загалом та в Зеленодольській МТГ зокрема, а також прогнозах макроекономічних впливів, як альтернативи будуть розглянуті наступні сценарії:

1) Альтернатива 1 – гіпотетичний «нульовий» сценарій, за яким Стратегія та План заходів не затверджується. Цей варіант виходить з того, що зберігається нинішній стан речей, а розвиток територіальної громади відбуватимуться інертно;

2) Альтернатива 2 – песимістичний сценарій є результатом критичної оцінки і врахування негативного впливу зовнішніх і внутрішніх факторів.

3) Альтернатива 3 – оптимістичний сценарій ґрунтується на припущеннях, що сформулюються найсприятливіші зовнішні (глобальні та національні) та внутрішні (які територіальна громада здатна створити самостійно) фактори впливу.

Оцінка вищевказаних альтернативних варіантів буде наведена у Звіті про СЕО.

6. Дослідження, які необхідно провести, методи і критерії, що використовуватимуться під час стратегічної екологічної оцінки

Стратегічна екологічна оцінка здійснюється з метою прогнозування коротко-, середньо- та довгострокового впливу реалізації планувального документа на середовище життєдіяльності населення громади, виявлення потенційних загроз довкіллю та шляхів пом'якшення їхнього впливу на довкілля та стан здоров'я населення.

Послідовність дій з розробки звіту про стратегічну екологічну оцінку Стратегії та Плану заходів передбачає:

- збір та аналіз інформації про поточний стан складових довкілля, включаючи значення ключових екологічних показників;
- проведення аналізу та оцінки впливу реалізації Стратегії та Плану заходів на окремі компоненти довкілля та стан здоров'я населення, оцінку можливих чинників змін антропогенного та природного характеру;
- консультації з громадськістю та органами державної виконавчої влади з метою врахування в Стратегії та Плані заходів обґрунтованих зауважень та пропозицій.

Для проведення СЕО Стратегії та Плану заходів буде використано наступну інформацію: доповіді та звіти про стан довкілля; статистичні публікації та дані Державної служби статистики України; інформація, яка включена в інші акти законодавства, дотичні до проекту ДДП; дані моніторингу стану довкілля; експертні оцінки; інша доступна інформація.

7. Заходи, які передбачається розглянути для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування

Для запобігання появі потенційних негативних наслідків виконання Стратегії та Плану заходів, а також зменшенні їх можливого негативного впливу пропонується реалізація комплексу заходів в розрізі компонентів довкілля: атмосферне повітря, водні ресурси, земельні ресурси, поводження з відходами. Більшість заходів враховані під час підготовки заходів з реалізації оперативних цілей Стратегії.

Згідно з Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища» встановлено використання природних ресурсів громадянами, підприємствами, установами та організаціями з дотриманням обов'язкових екологічних вимог:

- а) раціонального й економного використання природних ресурсів на основі широкого застосування новітніх технологій;
- б) здійснення заходів щодо запобігання псуванню, забрудненню, виснаженню природних ресурсів, негативному впливу на стан навколишнього природного середовища;
- в) здійснення заходів щодо відтворення відновлюваних природних ресурсів;
- г) застосування біологічних, хімічних і інших методів поліпшення якості природних ресурсів, які забезпечують охорону навколишнього природного середовища й безпеку здоров'я населення;
- д) збереження територій і об'єктів природно-заповідного фонду, а також інших територій, що підлягають особливій охороні;
- е) здійснення заходів щодо збереження й невиснажливого використання біологічного різноманіття під час провадження діяльності, пов'язаної з поводженням з генетично модифікованими організмами.

Також, будуть враховані заходи спрямовані на запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків для здоров'я населення, визначатимуться відповідно до вимог Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».

У результаті здійснення СЕО Стратегії та Плану заходів будуть сформовані заходи і рекомендації щодо запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків для довкілля, у тому числі здоров'я населення, які можуть виникнути під час реалізації документа державного планування. Зазначені заходи і рекомендації ґрунтуватимуться на результатах проведеного в рамках СЕО аналізу та визначатимуться відповідно до вимог Закону України «Про систему громадського здоров'я» та з урахуванням інших чинних нормативно-правових актів щодо охорони навколишнього природного середовища та раціонального використання природних ресурсів.

8. Пропозиції щодо структури та змісту звіту про стратегічну екологічну оцінку

Структура звіту про стратегічну екологічну оцінку повинна враховувати вимоги статті 11 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» і містити наступну інформацію:

- 1) зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування;
- 2) характеристику поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень);
- 3) характеристику стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень);
- 4) екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень);
- 5) зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування;
- 6) опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності - 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків;
- 7) заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування;
- 8) обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки);
- 9) заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення;
- 10) опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності);
- 11) резюме нетехнічного характеру інформації, передбаченої пунктами 1-10 цієї частини, розраховане на широку аудиторію.

9. Орган, до якого подаються зауваження і пропозиції та строки їх подання

Відділ соціально-економічного розвитку та міжнародного співробітництва Зеленодольської міської ради, 53860, Дніпропетровська обл., Криворізький район, місто Зеленодольськ, вул. Енергетична, буд. 15, e-mail адреса: tpostnazmtg@gmail.com (з поміткою в темі листа «Пропозиції до заяви про CEO»)

Строки подання: 10 днів з дати оприлюднення, тобто з 18.03.2025 р.